

*Analys av
allsvenska klubbarnas
ekonomi 2014*

**Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström**

Innehåll

	Sida
Sammanfattning	3
Inledning	4
Klubbarnas resultat	4
Klubbarnas intäkter	7
Klubbarnas kostnader	12
Klubbarnas spelartransfers och spelarvärden i balansräkningen	16
Klubbarnas egna kapital och soliditet	18
Elitlicensens regler i korthet	19
Klubbarnas egna kapital och redovisade resultat	20
Klubbarnas konsolideringsgrad	21
Klubbarnas balanslikviditet och likvida medel	22
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition 2014	23
Bolagiseringstrender	24
Översiktlig internationell jämförelse avseende år 2013	25

Analys av de allsvenska klubbarnas ekonomi 2014

Sammanfattning

• Totala intäkter samtliga klubbar	1.546,9 mkr (2013: 1.257,7 mkr)
• Resultat sammantaget allsvenska klubbarna	+ 178,6 mkr (2013: -70,5 mkr)
• Varav spelaromsättningsnetto	+ 133,9 mkr (2013: +10,0 mkr)
• Varav Champions Leaguespel	+ 160,0 mkr (2013: 0 mkr)
• Eget kapital	+ 501,2 mkr (2013: +279,4 mkr)
• Negativt eget kapital i Halmstads BK -5,3 mkr. Övriga klubbar hade positivt eget kapital	
• Balansomslutning	2.150,9 mkr (2013: 2.045 mkr)
• Balanslikviditet	+ 1,6 (2013: 1,1)
• Personalkostnadernas andel av kostnader	44 % (2013: 48 %)

Tretton klubbar redovisade överskott och tre klubbar redovisade underskott år 2014. Malmö FF redovisade det största överskottet år 2014 med + 144,6 mkr. Största underskottet redovisade IFK Göteborg med ett underskott uppgående till -10,4 mkr.

Malmö FF:s deltagande i Champions Leagues gruppspel är förstas en viktig förklaring till den för de allsvenska klubbarna sammantaget bättre ekonomin. Klubben har visat att det är möjligt att nå dit, trots de begränsade intäkter de svenska klubbarna har i förhållande till klubbarna i andra länder. I viss mån kan även IF Elfsborgs playoff-spel för Europa League förstärka bilden av att svensk klubb fotboll flyttar från sina positioner, då klubben år 2014 var ett färre gjorda mål på bortaplan ifrån att upprepa sitt gruppspel där från år 2013.

Utifrån en översiktlig internationell jämförelse, baserad på uppgifter från UEFA avseende år 2013, kan konstateras att den 24:a plats som de svenska klubbarna hade på UEFA-rankingen år 2014/2015 är ungefär vad man kan förvänta sig utifrån intäkterna, eller snarare något bättre. SEF formulerades år 2012 ett mål att under fem år fördubbla allsvenskans intäkter, för att nå en UEFA-ranking kring plats 15. År 2014 är ökningen 22 % jämfört med år 2012. Nyckelfaktorer för att nå en fördubbling kan vara att öka publiken genom att få publiken att upptäcka de nya och renoverade arenorna och få alla delar av publiken att trivas där så att kapacitetsutnyttjandet höjs, att enligt UEFA TV-intäkterna når högre nivåer så att de motsvarar jämförbara länders nivåer vid Sveriges befolkningsmängd, samt att lyckas i UEFA-tävlingarna för att såväl få intäkter från det spelet som att exponera allsvenska spelare på en större internationell marknad.

Den totala intäkten uppgick till 1.546,9 mkr (2013: 1.257,7 mkr). Spridningen i intäkter mellan klubbarna är dock stor, från Falkenbergs FF:s 27,1 mkr till Malmö FF:s 385,7 mkr. Den skiktning som under tidigare år har noterats förefaller att bestå såtillvida att sex klubbar (inklusive BK Häcken och dess Gothia Cup) redovisade intäkter över 100 mkr, och sex klubbar redovisade totala intäkter under 50 mkr.

De samlade personalkostnadernas andel av de totala intäkterna, exklusive intäkter från spelarförsäljningar är för ingen klubb över 70 %, vilket är den nivå som UEFA inför framtiden talar om som en nivå varje klubb borde ha som mål att inte överskrida för att inte riskexponeringen ska bli för stor.

Finansiellt uppgick det samlade egna kapitalet för klubbarna i Allsvenskan år 2014 till + 501,2 mkr (2013: + 279,4 mkr) och uppgick soliditeten till 23 % (2013: 14 %).

Svenska Fotbollförbundet

Kjell Sahlström

Inledning

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i de allsvenska klubbarna för år 2014. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de allsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar, som är upprättade enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens Allmänna Råd (7 klubbar), BFNAR 2012:1 (K3) när så är tillämpligt (8 klubbar), eller IFRS (1 klubb). I alla fallen följer årsredovisningarna också Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier och Svenska Fotbollförbundets Regelmente för UEFA Klubblicens. Samtliga årsredovisningar är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

Observera att Allsvenskan åren 2008 - 2014 innehöll 16 klubbar. Tidigare år i denna rapport innehöll Allsvenskan 14 klubbar, vilket måste hållas i minne vid alla jämförelser mellan åren. Ökningen antal klubbar var således 14,3 % år 2008.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om inte annat anges.

De allsvenska klubbarnas resultat

De Allsvenskan klubbarna redovisade år 2014 sammantaget ett överskott uppgående till + 178,6 mkr (2013: - 70,5 mkr). I detta resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar och spelaruthyrning minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv och spelarinhyrning) på 133,9 mkr (2013: + 10,0 mkr), samt Champions League-deltagande cirka 160 mkr.

Det ekonomiska resultatet exklusive spelaromsättning förbättrades under år 2014 med 125,2 mkr. Resultatet exklusive spelaromsättning redovisade år 2014 ett överskott + 44,7 mkr (2013: -80,5 mkr).

Denna förbättring på 125,2 mkr bör dock jämföras med nettot från Champions League-deltagandet cirka 160 mkr. Det bör också noteras att finansnettots förbättring 56,2 mkr till cirka 43 mkr härrör från en affär av engångskaraktär. Justerat för dessa båda händelser försämrades resultatet exklusive spelaromsättning med cirka 98 mkr.

Resultatets beståndsdelar 2014, mkr

	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Driftsresultat exklusive Champions Leaguespel	-137,2	- 42,0	- 21,5
Resultat Champions Leaguespel	+160,0	0,0	0,0
Spelaromsättningsnetto	+133,9	+ 10,0	+ 14,1
Finansnetto	+16,4	- 39,8	- 24,4
Resultat före extraord & bokslutsdispositioner	+173,1	- 71,8	-31,8
Extraord poster, bokslutsdisp. skatt & övrigt	+5,5	+ 1,3	+ 7,2
Redovisat resultat	+178,6	- 70,5	-24,6

Tabell 1

Av de 16 Allsvenska klubbarna redovisade tretton klubbar överskott och tre klubbar underskott 2014. Föregående år redovisade tre klubbar överskott och tretton klubbar underskott.

Såväl resultat som driftsresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är spelaromsättningsnetto, räntenetto och dispositioner exkluderade. I spelaromsättningsnetto ingår i resultaträkningen redovisade spelarförsäljningar och spelarköp, avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarförvärv samt spelaruthyrning och spelarinhyrning, se vidare nedan.

Resultat per allsvensk klubb 2014, mkr

		Redovisat resultat	Drift- resultat	Spelarom- sättning	Finans- netto	Eo poster samt bokslidisp & skatt
Malmö FF	1)	+144,6	+144,8	+14,5	-11,4	-3,3
IFK Norrköping FK	2)	+32,8	-0,6	-0,4	+33,7	+0,1
AIK	3)	+14,0	-16,2	+29,4	+0,8	0,0
Helsingborgs IF	4)	+3,6	-23,0	+20,3	+1,9	+4,4
BK Häcken	5)	+3,3	-14,7	+14,7	+2,5	+0,8
Åtvidabergs FF	6)	+0,8	-4,6	+4,2	+1,2	0,0
Falkenbergs FF	7)	+0,8	+1,9	-1,1	0,0	0,0
Gefle IF FF	8)	+0,8	-3,6	+4,4	0,0	0,0
IF Elfsborg	9)	+0,7	+0,7	+2,2	-2,1	-0,1
Örebro	10)	+0,5	+2,3	-2,6	+0,2	+0,6
Djurgården	11)	+0,4	-19,5	+20,6	-0,4	-0,3
Mjällby AIF	12)	+0,3	0,0	+0,5	-0,2	0,0
IF Brommapojkarna	13)	+0,2	-5,5	+5,7	0,0	0,0
Halmstads BK	14)	-5,5	-4,0	-1,9	-0,2	+0,6
Kalmar FF	15)	-8,3	-8,6	+6,3	-8,3	+2,3
IFK Göteborg	16)	-10,4	-26,6	+17,1	-1,3	+0,4
* Allsvenskan totalt		+178,6	+22,8	+133,9	+16,4	+5,5

Tabell 2

De redovisade resultaten avser klubbarnas totala resultat, inklusive i förekommande fall övriga sektioner, och vid fotbollsverksamhet i ägda bolag koncernens resultat. Detta innebär att resultaten avser följande:

- 1) Malmö FF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 2) IFK Norrköping FK i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 3) AIK Fotboll AB i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 4) Helsingborgs IF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 5) BK Häcken i sin helhet (ensektionsförening)
- 6) Åtvidabergs FF i sin helhet (ensektionsförening)
- 7) Falkenbergs FF i sin helhet (ensektionsförening)
- 8) Gefle IF FF i sin helhet (ensektionsförening)
- 9) IF Elfsborg i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 10) ÖSK Elitfotboll AB i sin helhet (ensektionsförening)
- 11) Djurgårdens Elitfotboll AB i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 12) Mjällby AIF i sin helhet (ensektionsförening)
- 13) IF Brommapojkarna i sin helhet (ensektionsförening)
- 14) Halmstads BK i sin helhet (ensektionsförening)
- 15) Kalmar FF i sin helhet koncernredovisning (ensektionsförening)
- 16) IFK Göteborg i sin helhet med koncernredovisning (flersektionsförening)

Det största överskottet 2014 redovisade Malmö FF med +144,6 mkr, där Champions Leaguedeltagandet utgjorde cirka 160 mkr.

IFK Göteborg redovisade det största underskottet med -10,4 mkr, där underskottet i sin helhet är hänförbart till driftsresultatet -26,6 mkr, vilket delvis kompenseras genom positivt spelaromsättningsnetto +17,1 mkr.

Näst störst underskott redovisar Kalmar FF med -8,3 mkr, där underskottet kan sägas hänföras från arenaägandets kapitalkostnader.

Under år 2014 kan positiva driftsresultat noteras för fyra klubbar. Malmö FF redovisade det bästa driftsresultatet med +144,8 mkr. De övriga tre klubbarna är Örebro; + 2,3 mkr, Falkenbergs FF; +1,9 mkr samt IF Elfsborg; +0,7 mkr. Samtliga övriga klubbar redovisade driftsunderskott år 2014. I BK Häckens driftsresultat ingår Gothia Cup med + 12,0 mkr.

IFK Göteborg redovisade det största driftsunderskottet med -26,6 mkr, närmast följt av Helsingborgs IF med -23,0 mkr och Djurgården med -19,5 mkr.

Posten extraordinärt, bokslutsdisposition och skatt avseende Malmö FF består av inkomstskatt inom koncernen -3,3 mkr. För Kalmar FF består denna post av upplösning +2,3 mkr av tidigare gjord avsättning för att under en tioårsperiod fasa in klubbens ekonomi till den högre kostnadsnivå som den nya arenan innebär. För Helsingborgs IF består posten av reavinst vid försäljning av inomhushall 4,9 mkr och inkomstskatt inom koncernen 0,5 mkr.

Det bör noteras att det finns intäkter och kostnader i AIK Fotboll AB:s moderföretag AIK FF vilka innebär ett resultat uppgående till -1 mkr som inte ingår i AIK:s redovisade resultat.

Det bör också noteras att det på motsvarande sätt även finns intäkter och kostnader i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF vilka innebär ett resultat uppgående till +4 mkr som inte ingår i Djurgårdens redovisade resultat.

Se vidare nedan avsnitt om Eget kapital, soliditet och likviditet i klubbarna på sidan 19 och följande.

De allsvenska klubbarnas intäkter

De allsvenska klubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra kapitalintäkter samt extraordinära intäkter) var även år 2014 över den miljardvall som passerades år 2007, och därefter uppnåts varje år. År 2014 uppgick intäkterna till 1.485,0 mkr (2013: 1.244 mkr), vilket var en ökning med 241 mkr, eller 19 % jämfört med år 2013.

Detta innebär att de allsvenska klubbarnas sammantagna omsättning från driftverksamheten för fjärde året i rad överskred 1 miljard kronor exklusive spelarförsäljningar

Den dubbling av de allsvenska klubbarnas intäkter, som av klubbarna år 2012 uttalades som en ambition att under en femårsperiod uppnå för att stärkas i den internationella konkurrensen, förefaller bli allt svårare att uppnå. Dock har under år 2014 för första gången på 15 år en svensk klubb deltagit i Champions Leagues gruppspel.

Allsvenska föreningarnas totala intäkter åren 2005 – 2014, mkr

	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>
Drift	611	785	803	885	997	927	1.056	1.154	1.170	1.296
Spelarförsäljning	135	141	208	189	190	106	192	102	74	189
* Totalt	746	926	1.011	1.074	1.187	1.033	1.248	1.256	1.244	1.485
* Genomsnitt/förening	53,2	66,1	72,21	67,1	74,2	64,6	78,0	78,5	77,8	92,8
* Drift i % av totalt	82 %	85 %	79 %	82 %	84 %	90 %	85 %	92 %	94 %	87 %
* Tillväxttakt totalt %	13 %	24 %	9 %	6 %	11 %	-13 %	21 %	0,6 %	-1,0 %	+19,4%
* Tillväxttakt just för samma antal klubbar	13 %	24 %	9 %	-7 %	11 %	-13 %	21 %	0,6 %	-1,0 %	+19,4%

Tabell 3

Observera att antalet klubbar i Allsvenskan ökade år 2008 med 14,3 %, eller två klubbar till 16 klubbar.

Driftsintäkterna inklusive C.L-spel har år 2014 ökat med 126 mkr, eller närmare 11 %.

Noteras bör angående år 2009 att den ökningen av driftsintäkterna med 112 mkr år 2009 jämfört med år 2008 till cirka 56 mkr berodde på att BK Häcken, som arrangerar Gothia Cup, åter var i allsvenskan år 2009.

Intäkterna från driften av verksamheten (exklusive spelarförsäljningar) har för åren från och med år 2005 uppgått till 79-94 % av de totala intäkterna, och uppgår år 2014 till 87 %. Spelarförsäljningarnas andel av intäkterna har alltså ökat från 6 % år 2013 till 13 % år 2014. Detta innebär att beroendet av spelarförsäljning, och därmed riskerna ifall dessa intäkter uteblir, ökat.

Redan vid rapporten "Analys av allsvenskans ekonomi 2009" varnades för vad försämrade förutsättningar avseende intäkter från spelarförsäljningar skulle innebära om dessa utgör, som då, cirka 15-20 % av allsvenskans intäkter. Detta var just vad som inträffade år 2010, vilket starkt påverkade de allsvenska klubbarnas ekonomier år 2010. Genom att den svenska elitlicensen har krav på det egna kapitalets storlek och de klubbar som haft möjlighet därutöver byggt upp ett eget kapital kunde klubbarna klara nedgången under år 2010 och, efter en återhämtning åren 2011 och 2012, även klara nedgången år 2013-2014. Genom att ha ett eget kapital skapas allmänt sett ett

handlingsutrymme att manövrera klubbarna i osäkra tider. Det egna kapitalet ger förutsättningar för den bromssträcka som alltid är nödvändig om kostnadsneddragningar måste genomföras.

Vid jämförelser av intäkterna från spelarförsäljningar bör man för övrigt även ta hänsyn till redovisat resultat ovan och det faktum att en stor del av kostnaderna i spelaromsättningen är ersättningsspelare för dem som sålts, varför man bör tänka lite i nettotermer vid analysen av spelaromsättningsintäkter. Se vidare sidan 16.

Tillväxttakten, här mätt som de totala intäkternas ökning, varierar mellan åren beroende av främst enstaka större spelarförsäljningar till utländska storklubbar, samt TV-avtalet år 2006 som momentant höjde intäkterna till en ny nivå, där de sedan kom att ligga fast t.o.m. år 2010.

Den totala tillväxten under de senaste tio åren har varit 125 % (de totala intäkterna år 2004 var 659 mkr), eller årligen i genomsnitt 8 % sedan år 2004.

Om man beaktar att Allsvenskan år 2008 ökade med två klubbar till 16 klubbar, blir tillväxten i snitt per klubb årligen i genomsnitt 76 % sedan år 2004

Intäktsjämförelse mellan åren 2014 och 2013, mkr

I denna jämförelse inkluderas också ränteintäkter och andra kapitalintäkter

	<u>2014</u>	<u>Andel</u>	<u>2013</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr mkr</u>
Publik- och övr matchintäkter	280,6	18 %	264,8	21 %	+6 %	+15,8
Reklam & sponsring	380,0	24 %	378,1	30 %	+1 %	+1,9
Sändningsrättigheter	145,8	10 %	145,0	11 %	0 %	+0,8
UEFA-spel	181,3	12 %	51,7	4 %	+251 %	+129,6
Bidrag	31,1	2 %	48,4	4 %	-36 %	-17,3
Gothia Cup	62,0	4 %	60,0	5 %	+3 %	+2,0
Övriga egna arrangemang	38,8	3 %	36,7	3 %	+6 %	+2,1
Övrigt	176,2	11 %	185,1	14 %	-5 %	-8,9
* Summa drift	1.295,8	84 %	1.169,8	92 %	+11 %	+126
Spelarförsäljning & uthyrning	189,2	12 %	74,4	6 %	+154 %	+114,8
* Totalt exkl finans & e.o.	1.485,0	96 %	1.244,2	98 %	+19 %	+240,8
Finansiella intäkter	52,4	3 %	6,6	1 %	+694 %	+45,8
Bokslutsdisp. & övr. intäkter	9,5	1 %	6,9	1 %	+38 %	+2,6
** Totalt inkl finans. intäkter	1.546,9	100 %	1.257,7	100 %	+23 %	+289,2

Tabell 4

Publik- och övriga matchintäkter ökade år 2014 med 15,8 mkr eller 6 % jämfört med år 2013, vilket får anses bero på Malmö FF:s Champions League-spel

I takt med att nya arenor färdigställs och befintliga arenor vidareutvecklas förbättras komforten för åskådarna som delvis efter viss tidseftersläpning förhoppningsvis upptäcker detta, vilket förbättrar förutsättningarna för ökat antal åskådare under kommande år. För vissa klubbar kan det i sammanhanget möjligen vara en fråga vilken mix av åskådarkategori man bör eftersträva utifrån ett för klubben totalekonomiskt perspektiv.

Intäkter per klubb inklusive finansiella och extraordinära intäkter 2014 och 2013 inklusive & exklusive spelarförsäljningar, mkr.

	År 2014	År 2014	År 2013	År 2013
	Intäkter inkl	Intäkter exkl	Intäkter inkl	Intäkter exkl
	<u>Spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>	<u>Spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>
Malmö FF	385,7	359,0	173,0	160,8
AIK	147,0	112,6	120,8	118,0
BK Häcken	142,9	123,5	116,2	116,0
IFK Göteborg	133,9	102,1	125,2	101,4
IFK Norrköping	112,6	112,6	80,6	80,5
IF Elfsborg	103,8	97,3	127,2	122,7
Djurgården	92,2	70,6	75,5	69,1
Helsingborgs IF	89,8	67,0	87,8	85,5
Kalmar FF	68,3	59,8	73,5	63,7
Örebro	51,2	51,1	Superettan	Superettan
IF Brommapojkarna	49,6	43,3	50,9	50,9
Åtvidabergs FF	39,2	33,4	35,4	29,3
Halmstads BK	38,2	38,7	45,7	41,5
Mjällby AIF	34,5	33,4	35,5	35,0
Gefle IF FF	30,9	26,4	31,1	30,8
Falkenbergs FF	27,1	26,9	Superettan	Superettan
Östers IF	Superettan	Superettan	60,0	58,8
Syrianska FC	Superettan	Superettan	19,3	19,3
* Allsvenskan totalt	1.546,9	1.357,7	1.257,7	1.183,3

Tabell 5

Malmö FF redovisade år 2014 de högsta intäkterna med 385,7 mkr, följt av AIK med 147,0 mkr.

Malmö FF var även de tidigare sex åren den klubb som hade de högsta intäkterna. Malmö FF är år 2014 även den klubb som har högst intäkter exklusive spelarförsäljningar, 359,0 mkr, och behåller även här toppositionen från åren 2010 – 2014 (även beaktat Champions Leagueeffekter år 2014).

Förklaringen till Malmö FF:s förhållandevis till andra allsvenska klubbar höga intäkter exklusive spelarförsäljningar är främst arenan Swedbank Stadion som skapat nya intäktsmöjligheter, men även de sportsliga framgångarna kontinuerligt under flera år med vinsten av allsvenskan år 2010 som ökade intresset för klubben. Detta påverkade även år 2011 genom deltagandet i UEFA-Champions Leaguekval och UEFA Europa League-gruppspel, samt tredjeplatsen i allsvenskan år 2012 följt av de allsvenska vinsterna år 2013 och 2014, samt förstas Champions Leaguespelet och till det den exponering av spelare på en större internationell spelarmarknad som detta innebär

Det bör noteras att BK Häckens intäkter av Gothia Cup uppgick till 62,0 mkr år 2014 och 60,0 mkr år 2013.

Under år 2014 har skillnaderna mellan klubbarnas intäkter ökat i förhållande till föregående år. De totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter år 2014 uppgick till 809,5 mkr, vilket är 52,3 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

År 2013 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 546,2 mkr, eller 43,4 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

År 2012 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 554,0 mkr, eller 43,6 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

År 2011 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 583,1 mkr, eller 45,2 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

År 2010 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 478,8 mkr, eller 46,2 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

Givetvis är Malmö FF:s Champions Leaguespel den största förklaringen, men spelarförsäljningarna har bidragit till att skillnaderna ökat mellan de fyra klubbarna med högsta intäkter och de övriga klubbarna.

Skillnaden mellan den klubb som har högst intäkter och den som har lägst intäkter ökade år 2014. Malmö FF:s redovisade totala intäkter var år 2014 drygt fjorton gånger högre än Falkenbergs FF:s totala intäkter. År 2013 var skillnaden mellan den klubb som har högst intäkter (Malmö FF) och den som har redovisade lägst intäkter (Syrianska FC) nästan nio gånger.

Man kan med ovanstående som grund också konstatera att det fortfarande är samma åtta klubbar som har de högsta intäkterna. Dessa åtta klubbars intäkter uppgick år 2014 till mellan 89,8 mkr och 385,7 mkr. Föregående år var spannet för dessa åtta klubbar mellan 87,8 mkr och 173,0 mkr. Skillnaderna sinsemellan mellan dessa åtta har således ökat. Noteras bör dock att tre klubbar år 2014 som var på plats 2-4 i intäktsrankingen låg i intäktsspannet mellan 133,9 mkr och 147,0 mkr, d v s ganska nära varandra.

Det bör noteras att det finns intäkter i AIK Fotboll AB:s moderföretag AIK FF uppgående till 22 mkr som inte ingår i AIK:s redovisade intäkter.

Det bör också noteras att det även finns intäkter i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF uppgående till 18 mkr som inte ingår i Djurgårdens redovisade intäkter. Om dessa räknades med skulle Djurgården avancera en placering till en sjätteplats när det gäller de totala intäkterna.

BK Häckens intäkter bestod till 62 mkr av Gothia Cup. Om dessa intäkter exkluderades skulle KB Häcken halka ned till en åttondeplats på intäktsrankingen.

Gefle IF FF nådde bara 30,9 mkr i intäkter inklusive spelaromsättning, men är ändå nu sedan många år en etablerad allsvensk klubb.

Hur höga intäkter som krävs för att etablera sig på riktigt inom den europeiska klubb fotbollen kan ingen med säkerhet naturligtvis svara på. Under år 2014 nådde Malmö FF gruppspel i Champions League mot Juventus FC, Olympiacos FC och Club Atletico de Madrid, där de dock blev utslagna. Det var den första svenska klubb som deltog i Champions Leagues gruppspel på 15 år. På vägen dit slog Malmö FF ut bl.a. AC Sparta Prag och FC Red Bull Salzburg. Under år 2013 nådde IF Elfsborg längst av de svenska klubbarna genom sitt Europa Leaguegruppspel mot FC Red Bull Salzburg, Royal Standard de Liege och Esbjerg fB, där de dock blev utslagna. IF Elfsborg hade dessförinnan blivit utslaget av Celtic i kvalomgång 3 för plats i Champions Leagues gruppspel med uddamålet 0-1. Även år 2014 var IF Elfsborg nära att nå Europa Leagues gruppspel, men slogs ut av Rio Ave FC på färre gjorda mål på bortaplan.

Elitklubbarna har i sin intresseorganisation Svensk Elitfotboll (SEF) satt som mål år 2012 att fördubbla intäkterna under en femårsperiod, för att därigenom skapa bättre

förutsättningar i den internationella konkurrensen. Vägen till denna dubblering känns för närvarande ganska svår.

De ideella föreningarnas skatteförutsättningar har förvisso en hämmande effekt beträffande nya typer av intäkter, men å andra sidan är ju detta inget som de tre IdrottsAB:en AIK, Djurgården och Örebro behöver ta in i förutsättningarna och i dessa klubbar avviker inte intäkterna nämnvärt från de övriga klubbarna med likartade marknadsförutsättningar.

Men kanske är det trots detta inte alltid bara pengarna som styr vilka klubbar som når de sportsliga framgångarna, utan även andra faktorer som avgör framgångarna ute på planen, även om rejäla intäkter givetvis underlättar om man vill nå sportsliga framgångar givet att allt annat i förutsättningar är lika.

Kännetecknande för klubbarna på den intäktsmässigt övre halvan är dels att de är från större städer eller regioner, där intäktspotentialen är större, t ex är två av klubbarna från Stockholmsområdet, två från Göteborg, en från Malmö, en från Helsingborg, en från Borås och en från Norrköping. Flera av dessa klubbar deltar också oftare i UEFA:s klubbtävlingar, och som en följd av detta säljer de också oftare spelare till den internationella spelarmarknaden. Dessa klubbar kan, delvis p. g. a. förutsättningar som ger möjligheter, bygga sin organisation och verksamhet för att regelbundet kunna delta i UEFA:s klubbtävlingar, samtidigt som övriga föreningar är i en annan utvecklingsfas där det mer handlar om att etablera sig som allsvenska föreningar, för att längre fram kunna höja ambitionsnivån ytterligare.

Allsvenska klubbarnas kostnader

De allsvenska klubbarnas totala kostnader uppgick år 2014 till 1.364,3 mkr, vilket var en ökning 2,7 %, från 1.328,2 mkr år 2013.

De allsvenska klubbarnas kostnader (inklusive- ränte- och andra kapitalkostnader samt exklusive extraordinära kostnader, bokslutsdispositioner och skatt) uppgick år 2014 till 1.360,0 mkr (2013: 1.322,3 mkr) vilket var en ökning med 2,8 %.

Kostnaderna ökade således mindre än de totala intäkterna, som ju ökade med 23 %, se vidare ovan.

Kostnadsjämförelse mellan 2014 och 2013, mkr

	<u>2014</u>	<u>Andel</u>	<u>2013</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring %</u>	<u>Förändring mkr</u>
Match- & träning	150,2	11 %	153,3	12 %	-2 %	-3,1
Personalkostnader	682,0	50 %	643,8	48 %	+6 %	+38,2
Administration och lokaler	110,2	8 %	109,1	8 %	+1 %	+1,1
Reklam & sponsring	104,4	7 %	89,9	7 %	+16 %	+14,5
Gothia Cup	50,0	4 %	50,0	4 %	-0 %	0,0
Övriga arrangemang & övrigt	122,7	9 %	114,0	9 %	+8 %	+8,7
* Summa drift kostnader	1.219,5		1.160,1			
Spelarförvärv & -inhyring	17,0	1 %	11,6	1 %	+46 %	+5,4
Avskrivningar spelarförvärv	38,2	3 %	52,8	4 %	-27 %	-14,6
Övriga avskrivningar	49,3	4 %	51,4	4 %	-4 %	-2,1
Finansiella kostnader	36,0	3 %	46,4	3 %	-22 %	-10,4
Bokslutsdisp. & övr. kostnader	4,3	0 %	5,9	0 %	-27 %	-1,6
* Totalt	1.364,3	100 %	1.328,2	100 %	+3 %	+36,1

Tabell 6

Av kostnaderna svarade klubbarnas totala personalkostnader (exklusive övergångsersättningar) under 2014 för hälften med 682,0 mkr (2013: 643,8 mkr). Detta innebär en ökning av personalkostnaderna med 5,9 % jämfört med år 2013, eller 38,2 mkr, där ökningen till cirka 30 mkr går att finna i Malmö FF.

Personalkostnaderna ökade 8,4 % år 2009, minskade 6,1 % år 2010, ökade 5,1 % år 2011, ökade 6,4 % år 2012, ökade 0,6 % år 2013 ökade alltså 5,0 % nu år 2014. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna har under dessa år legat i intervallet 47-51 %.

De balanserade utgifterna för spelarförvärv uppgår per 31 december 2014 till 49,2 mkr, vilket är en minskning jämfört med 68,4 mkr per den 31 december 2013.

Detta kan jämföras med årets avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarförvärv, som uppgick till 38,2 mkr. Noteras bör dock återigen att olika klubbar spelar i allsvenskan olika år, varför jämförelsen av de balanserade spelarvärdena mellan åren och årets avskrivningar inte kan ge underlag för en rättvisande bild av årets investeringar. Se vidare sidan 17.

Hur stor del av de ökade personalkostnaderna som har sitt samband med spelarförvärv, i form av s.k. sign-on-fee till spelare är okänt. Det är dock rimligt att anta, att en viss del av personalkostnaderna kan härledas från sign-on-fees till spelare eller liknande

uppgörelse. Hur detta förändrats i förhållande till föregående år går dock heller inte att säga.

Spelarlönernas utveckling (exkl. sociala avgifter) de åtta senaste åren framgår av uppställningen nedan.

Spelarlönernas utveckling, 2007 - 2014, mkr

	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>
Spelarlöner	248,6	267,6	282,8	260,2	265,4	293,8	286,2	320,8
Drift exkl räntor o spel.förv	831,4	955,2	1.070,0	986,6	1.066,3	1.072,8	1.110,1	1.169,5
Förändring spelarlöner	21,6%	7,6%	5,7%	-6,7%	2,0%	10,7%	3,5%	12,1%
Spelarlönernas andel av drift	29,9%	28,0%	26,4%	26,4%	24,9%	27,4%	25,8%	27,4%

Tabell 7

Spelarlöner är exklusive sociala avgifter.

Under år 2014 ökade spelarlönerna exklusive sociala avgifter med 12,1 %.

Notera att i driftskostnaderna ingår ej kostnader för Gothia Cup, kostnader för spelarförvärv, avskrivningar spelarförvärv, övriga avskrivningar, finansiella kostnader, extraordinära kostnader samt bokslutsdispositioner och skatt.

Notera också att det i spelarlönerna ingår s.k. sign-on-fees till spelare, vilka ibland utbetalas i samband med att spelare tecknar kontrakt.

Spelarlönernas andel av driftskostnaderna har mellan år 2007 och år 2014 pendlat mellan 24,9 % (som lägst år 2011) och 29,9 % (som högst år 2007).

Den genomsnittligt beräknade spelarlönen

Den genomsnittliga beräknade spelarlönen uppgick till 69.618 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 24 spelare i snitt per allsvensk spelartrupp (2013: 62.109 kr vid antaget 24 spelare).

Observera att s.k. sign-on fees till spelare ingår i denna kalkyl.

Personalkostnadernas andel av intäkterna

UEFA talar återkommande inför framtiden om att varje klubb borde ha som en tumregel att de totala personalkostnaderna inte ska överskrida 70 % av de totala intäkterna, för att inte riskexponeringen ska bli för stor.

Sammantaget för de allsvenska klubbarna utgjorde personalkostnaderna 44 % av de totala intäkterna. Spridningen var dock stor. Läget för de Allsvenska klubbarna var år 2014 enligt följande, där klubbarnas rangordnats utifrån ett finansiellt riskperspektiv där lägre andel innebär mindre finansiell risk. Vid val av finansiell risknivå enskilda år mätt på detta sätt påverkas givetvis detta beslut också av hur stort det egna kapitalet är i den enskilda klubben samt vilken verksamhetsrisk i form av risk för sämre sportliga resultat på sikt genererar lägre framtida intäkter man vill ta.

	<u>Personalkostnadernas andel av intäkterna</u>	<u>Personalkostnader, mkr</u>
Malmö FF	27 %	103,1
BK Häcken	32 %	45,9
IFK Norrköping	34 %	38,7
Djurgården	42 %	38,7
AIK	45 %	66,0
Örebro	49 %	25,3
IF Elfsborg	54 %	56,2
Kalmar FF	55 %	37,8
Åtvidabergs FF	58 %	22,7
IFK Göteborg	59 %	79,5
IF Brommapojkarna	59 %	29,1
Helsingborgs IF	60 %	54,0
Falkenbergs FF	61 %	16,5
Halmstads BK	63 %	23,9
Gefle IF FF	66 %	20,5
Mjällby AIF	70 %	24,1

Tabell 8

Av ovanstående framgår att alla klubbar ligger personalkostnadernas andel av de totala intäkterna inte över 70 %, vilket alltså enligt UEFA är en godtagbar risknivå.

Mjällby AIF som hade den högsta andelen personalkostnader i förhållande till intäkter klarade inte att under år 2014 ta tillräckligt med poäng för att kunna behålla sin plats i allsvenskan. Det var för övrigt samma situation år 2013 då Syrianska FC hade de högsta personalkostnader i förhållande till intäkterna men inte heller de lyckades ta tillräckligt med poäng för att kunna behålla sin plats i allsvenskan år 2013.

Kostnader per klubb 2014 och 2013 inklusive & exklusive spelarförvärv, mkr.

Kostnaderna per klubb år 2014, exklusive extraordinära kostnader, övriga kostnader samt bokslutsdispositioner och skatt, var enligt följande.

	År 2014	År 2014	År 2013	År 2013
	Kostnader inkl	Kostnader exkl	Kostnader inkl	Kostnader exkl
	<u>Spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>
Malmö FF	234,4	222,3	172,3	161,1
IFK Göteborg	144,7	130,0	126,1	118,2
BK Häcken	139,7	135,0	117,4	115,5
AIK	133,0	128,1	128,7	123,0
IF Elfsborg	103,0	98,7	139,8	123,3
Djurgården	91,1	90,2	100,9	94,7
Helsingborgs IF	85,4	82,9	94,4	86,9
IFK Norrköping FK	79,8	79,4	83,4	83,0
Kalmar FF	76,6	74,4	79,4	77,0
Örebro	50,5	47,8	Superettan	Superettan
IF Brommapojkarna	49,3	48,7	50,7	50,7
Halmstads BK	43,6	42,2	45,8	44,3
Åtvidabergs FF	38,3	36,7	37,3	36,7
Mjällby AIF	34,3	33,7	34,8	33,4
Gefle IF FF	30,0	29,6	31,5	30,9
Falkenbergs FF	26,3	25,1	Superettan	Superettan
Östers IF	Superettan	Superettan	59,6	59,4
Syrianska FC	Superettan	Superettan	20,2	19,8
* Allsvenskan totalt	1.360,0	1.304,8	1.322,3	1.257,9

Tabell 9

Det bör noteras att det finns kostnader uppgående till 23 mkr i AIK Fotboll AB:s moderföretag AIK FF som inte ingår i AIK:s redovisade kostnader.

På motsvarande sätt bör noteras att det finns kostnader uppgående till 14 mkr i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF som inte ingår i Djurgårdens redovisade kostnader.

I BK Häckens kostnader ingår kostnader för Gothia Cup med 50 mkr.

I Brommapojkarnas kostnader ingår kostnader för en ungdomsverksamhet som är mycket stor.

För fem klubbar, uppgick de totala kostnaderna år 2014 till över 100 mkr. Den tendens till skiktning av klubbarna utifrån kostnadsnivåer som man under senare år kunnat se, på lång sikt utifrån deras olika intäktsmöjligheter, förefaller att bestå.

Noteras bör också att Gefle IF FF, som från och med säsongen 2009 är en egen juridisk person som bara driver Gefle IF:s tidigare fotbollsverksamhet, är en etablerad allsvensk klubb trots låga kostnader varje år.

De allsvenska klubbarnas spelartransfers och spelarvärden

De allsvenska klubbarnas spelarförsäljningar, exklusive uthyrningar av spelare, uppgick år 2014 till 182,3 mkr (2013: 66,9 mkr).

Av de allsvenska klubbarnas totala spelarförsäljningar svarade år 2014 AIK för 34,4 mkr, IFK Göteborg för 30,6 mkr, Malmö FF för 26,1 mkr, Djurgården för 21,5 mkr samt BK Häcken och Helsingborgs IF för 19,4 mkr vardera.

Under år 2014 var det 14 (2013: 12) allsvenska klubbar som balanserar sina utgifter för spelarköp.

De totala spelarköpen 2014 uppgick brutto till 40,9 mkr (2013: 45,6 mkr), varav 11,4 mkr (2013: 9,3 mkr) kostnadsförts direkt och 29,5 mkr (2013: 36,3 mkr) bokförts i balansräkningen.

Spelarförsäljningar och spelarförvärv 2006-2014, mkr

Observera endast försäljningar och förvärv, ej ut- och inhyrning.

	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>
Spelarförsäljningar	133,1	200,5	180,3	185,0	104,5	180,3	98,8	66,9	182,3
Varav till utländska klubbar	95,0	166,5	131,5	156,5	96,7	151,6	88,7	63,8	122,9
Spelarförv, dir kostn.förda	31,5	15,3	45,8	16,4	15,3	21,1	24,2	9,3	11,4
Spelarförv, balanserade	66,6	86,4	53,4	115,4	55,9	84,8	30,4	36,3	29,5
Varav förv. från utl. Klubbar	76,0	55,2	70,4	77,6	31,3	70,7	22,4	31,9	18,3

Tabell 10

Trenden att de allsvenska klubbarna är nettoexportör av spelare håller således i sig.

Var och en inser vad utlandsberoendet innebär avseende riskerna för de allsvenska klubbarna som helhet, då intäkterna ofta är hänförbara till enstaka stora försäljningar. De allsvenska klubbarnas roll som underleverantör av spelare till andra ligor i Europa innebär å ena sidan att det kommer in intäkter till svensk fotboll via dessa försäljningar. Å andra sidan ställer detta också stora krav på klubbarna att ständigt kunna få fram nya spelare, för att dels kunna finansiera en verksamhet med driftsunderskott, dels kunna stärka klubbarna sportsligt så att svenska klubbar kan klara sig bättre i den internationella konkurrensen i UEFA Champions League och UEFA Europa League, vilket borde vara ett långsiktigt mål för i alla fall en del av klubbarna.

Balanserat värde externa spelarförvärv 2006-2014, mkr

Det totala balanserade värdet i de allsvenska klubbarnas 2014 uppgick till 49,2 mkr. De båda klubbar som inte balanserar spelarvärden är BK Häcken och IF Brommapojkarna. I dessa klubbar torde det således finnas dolda värden, vilket det för all del även kan finnas i övriga klubbar.

	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>
Bokfört spelarkapital	80,7	107,2	107,2	160,3	106,4	110,7	86,3	68,4	49,2
Antal fören. som bal. utg.	12	11	12	14	12	11	11	12	14

Tabell 11

Genomgående värderas, i de fall spelarvärden tas upp i balansräkningen, spelarna till anskaffningsvärde som skrivs av över spelarnas ursprungliga kontraktstid med den nya klubben, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelarvärden som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv där den förvärvade spelarrättigheten bokförs som immateriell anläggningstillgång. Det är alltså inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Observera för övrigt Årsredovisningslagens 4 Kapitel 6 §, som innebär att ideella föreningar ej kan skriva upp anläggningstillgångars värde. Såväl värderings- som avskrivningsprinciper, som är enligt Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier, följer för övrigt även internationell praxis.

Klubbar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde 2014, mkr</u>	<u>Balanserat värde 2013, mkr</u>
Malmö FF	15,5	18,1
IFK Göteborg	11,9	13,5
AIK	7,2	9,6
IF Elfsborg	3,8	8,1
Kalmar FF	3,8	6,7
Helsingborgs IF	2,6	4,0
Örebro	1,3	Superettan
Djurgården	1,3	5,7
Halmstads BK	0,7	1,8
Gefle IF FF	0,5	0,1
Falkenbergs FF	0,3	Superettan
IFK Norrköping FK	0,1	0,0
Åtvidabergs FF	0,1	0,5
Mjällby AIF	0,1	0,2
Östers IF	Superettan	0,1
* Totalt	49,2	68,4

Tabell 12

Allsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

De allsvenska klubbarna redovisade den sista december 2014 ett samlat eget kapital uppgående till 501,2 mkr (2013: 279,4 mkr).

Detta motsvarade en soliditet uppgående till 23 % (2013: 14 %).

	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>
Eget kapital, mkr	283,3	306,7	365,1	268,2	353,7	321,7	279,4	501,2
Soliditet	36 %	39 %	32 %	27 %	30 %	17 %	14 %	23 %
Antal klubbar med pos eller noll EK	14	16	16	16	15	13	15	15

Tabell 13

Den för de allsvenska klubbarna sammantagna balansomslutningen har år 2014 ökat till 2.151 mkr från 2.045 mkr år 2013. De fyra, via dotterbolag, arenaägarna Malmö FF, Kalmar FF, IF Elfsborg och IFK Norrköping FK utmärker sig tydligt beträffande det totala kapitalets storlek.

	Eget kapital, mkr	Totalt kapital, mkr	Soliditet	Elitlicenskonsekvens
Malmö FF	+270,3	769,5	35 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
BK Häcken 1	+60,1	80,7	74 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
Kalmar FF	+48,7	289,5	17 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
IFK Norrköping FK	+41,6	388,2	11 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
AIK	+31,2	88,6	35 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
IF Elfsborg	+19,5	237,8	8 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
IFK Göteborg	+13,5	71,4	19 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
Helsingborgs IF	+9,5	53,4	18 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
Örebro	+3,9	26,8	18 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
Gefle IF FF	+2,4	9,1	26 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
Djurgården	+1,6	68,5	2 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
Åtvidabergs FF	+1,6	10,5	16 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
IF Brommapojkarna 2)	+1,4	11,6	12 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
Falkenbergs FF	+0,9	5,7	16 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
Mjällby AIF	+0,3	5,5	5 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016
Halmstads BK	-5,3	34,1	Negativt	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2016 efter att handlingsplan godkänts i Licensnämnden våren 2015
* Totalt	+501,2	2.150,9	23 %	

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 14

Noteras bör att det egna kapitalet för AIK FF-koncernen uppgår till +24,6 mkr och för Djurgårdens IF FF-koncernen uppgår till +14,7 mkr.

De största anläggningstillgångarna återfinns hos de fyra (via dotterbolag) arenaägarna. Anläggningstillgångarna och deras andel av totalt kapital uppgår enligt följande till.

Malmö FF	475,5 mkr och 62 % av totalt kapital
IFK Norrköping FK	296,1 mkr och 76 % av totalt kapital
Kalmar FF	241,1 mkr och 83 % av totalt kapital
IF Elfsborg	99,2 mkr och 42 % av totalt kapital..
* Summa	1.111,9 mkr

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Årsredovisningarna för 2014 är således utgångspunkten vid Licensnämndens elitlicensbehandlingar inför säsongen 2016.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Första gången detta skedde var således avseende 2001 års bokslut hur man under år 2002 skulle uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är uppenbart orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8. Om även detta visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november. Något sådant aktuellt fall finns inte inför Representantskapsmötet i november 2015. Jämför ovan sammanställningen över föreningarnas egna kapital per den 31 december 2014.

Följer klubben en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licensprövningen inför nästkommande säsong. Vid första tillfället avseende årsbokslutet år 2002, då positivt eller noll i eget kapital gav licens för säsongen 2004. Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut fortfarande har negativt eget kapital åläggs föreningen att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti och inlämna denna senast den 1 oktober. Om detta periodiserade bokslut visar negativt eget kapital och särskilda skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av vid Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över föreningarnas egna kapital per den 31 december 2014.

De två ytterligare ekonomiska krav för elitlicens som finns är att det dels per den 31 augusti inte får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsklubb som inte kan kvittas mot fordringar, dels att styrelsen skall intyga att klubben har ekonomiska förutsättningar att driva verksamheten nästkommande år. Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum och/eller styrelsen inte kan intyga att klubben har förutsättningar för fortsatt drift nästkommande år ska elitlicens för nästkommande år inte beviljas.

Licenssökande kan få negativt beslut i Licensnämnden prövat i Appellationsnämnden.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Se vidare Reglemente för Elitlicensen med Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se/ekonomi.

Allsvenska klubbarnas egna kapital och redovisade resultat 2014

		<u>Eget kapital, mkr</u>	<u>Resultat, mkr</u>
Malmö FF		+270,3	+144,6
BK Häcken	1)	+60,1	+3,3
Kalmar FF		+48,7	-8,3
IFK Norrköping FK		+41,6	+32,8
AIK		+31,2	+14,0
IF Elfsborg		+19,5	+0,7
IFK Göteborg		+13,5	-10,4
Helsingborgs IF		+9,5	+3,7
Örebro		+3,9	+0,5
Gefle IF FF		+2,4	+0,8
Djurgården		+1,6	+0,4
Åtvidabergs FF		+1,6	+0,8
IF Brommapojkarna	1)	+1,4	+0,2
Falkenbergs FF		+0,9	+0,8
Mjällby AIF		+0,3	+0,3
Halmstads BK		-5,3	-5,5
* Totalt		+501,2	+178,7

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 15

En av totalt sexton klubbar redovisar negativt eget kapital den 31 december 2014.

Tre klubbar redovisade negativt resultat år 2014; Kalmar FF, IFK Göteborg, IF och Halmstads BK.

För Halmstads BK är naturligtvis situationen mycket besvärlig, vilket också inneburit att klubben tagit fram en handlingsplan för att återställa det egna kapitalet till minst noll vid innevarande års utgång.

IFK Göteborgs resultat år 2014 innerhåller en del kostnader av engångskaraktär, och klubben har också ett eget kapital uppgående till 13,5 mkr samt har också att till hösten 2015 att se fram emot kvalificeringsspel för UEFA Europa League, med de möjligheter som detta kan innebära.

Kalmar FF har ett betryggande eget kapital, men den via dotterbolag ägda arenans kapitalkostnader tär på resultatet varje år.

De flesta klubbarna är underkapitaliserade, om man beaktar vilka finansiella risker och verksamhetsrisker som det egna kapitalet bör kunna parera.

Det finns dock klubbar där det egna kapitalet är väl stort, men där det naturligtvis finns en plan för såväl vilka risker detta ska kunna parera som hur det i övrigt planeras att användas över en viss definierad tidsperiod.

Allsvenska klubbarnas konsolideringsgrad 2014.

Genom att ställa klubbarnas eget kapital i förhållande till de totala personalkostnaderna kan klubbarnas konsolideringsgrad beräknas. Denna visar hur sårbar en klubb är om intäkterna minskar och kostnaderna för den viktigaste tillgången, personalen, tvingas finansieras av det egna kapitalet. En hög konsolideringsgrad innebär en låg sårbarhet vid intäktsbortfall, och omvänt en låg konsolideringsgrad innebär en hög sårbarhet vid intäktsbortfall.

En tumregel, som t ex Riksidrottsförbundets specialförbund, bland annat Svenska Fotbollförbundet verkar efter, är att det egna kapitalet bör kunna täcka minst ett halvårs personalkostnader. Detta innebär i så fall att konsolideringsgraden borde vara omkring 50 %.

	<u>Konsolideringsgrad</u>
Malmö FF	262 %
BK Häcken 1)	131 %
Kalmar FF	129 %
IFK Norrköping FK	107 %
AIK	47 %
IF Elfsborg	35 %
Helsingborgs IF	18 %
IFK Göteborg	17 %
Örebro	15 %
Gefle IF FF	12 %
Åtvidabergs FF	7 %
IF Brommapojkarna 1)	5 %
Djurgården	4 %
Falkenbergs FF	3 %
Mjällby AIF	1 %
Halmstads BK	Negativ
* Totalt	73 %

1) Balanserar ej spelarvärden.

Tabell 16

För endast fyra klubbar var konsolideringsgraden således över 50 %, vilket dock är en förbättring med en klubb jämfört med år 2013. Av de fem klubbarna med lägst konsolideringsgrad klarade inte två av att ta tillräckligt med poäng för att kunna behålla sin allsvenska position. En av dessa fyra klubbar balanserar dock inte spelarvärden, varför det kan antas finnas dolda värden i den klubben.

Allmänt kan naturligtvis inte klubben med negativt eget kapital bedriva verksamheten på samma sätt år 2015 som under år 2014, vilket heller inte kommer att ske då handlingsplan finns för att återställa klubbens egna kapital till minst noll vid innevarande års utgång.

Noteras bör också att det för en del klubbar kan finnas dolda värden i balansräkningen i form av möjligheter att avyttra spelare till övergångssummor som överskrider de i balansräkningen upptagna värdena, vilket givetvis måste beaktas innan man drar några alltför snabba slutsatser. Dock innebär sådana försäljningar i normalfallet att klubbens sportsliga slagstyrka försvagas.

Allsvenska klubbarnas balanslikviditet och likvida medel 2014.

Klubbarnas likviditet mätt dels som balanslikviditet (omsättningstillgångar/kortfristiga skulder), dels likvida medel inklusive kortfristiga placeringar var följande per 31 december 2014. Den för Allsvenskan totala balanslikviditeten uppgick till 1,6 (2013: 1,1), och de samlade likvida medlen uppgick till 395,4 mkr (2013: 206,9). Som nyckeltal brukar man säga att balanslikviditeten bör vara minst kring 1,0. En god balanslikviditet anses vara mellan 1,20 och 1,50.

	<u>Balanslikviditet</u>	<u>Likvida medel, mkr</u>
BK Häcken	3,9	71,8
Kalmar FF	2,8	40,2
IFK Norrköping FK	2,5	56,1
Malmö FF	2,0	148,3
AIK	1,5	24,2
Gefle IF FF	1,5	1,7
Falkenbergs FF	1,4	4,3
Åtvidabergs FF	1,4	0,4
IF Elfsborg	1,2	5,2
Örebro	1,1	6,4
Helsingborgs IF	1,1	2,7
IF Brommapojkarna	1,1	0,7
Mjällby AIF	1,0	0,1
Halmstads BK	0,9	2,1
IFK Göteborg	0,8	12,4
Djurgården	0,7	18,8

Tabell17

Av ovanstående inses att främst Mjällby AIF och Åtvidabergs FF, men troligen bl.a. även IF Brommapojkarna kan ha haft en likviditetsmässigt besvärlig början av år 2015.

Djurgården, som trots att man hade 18,8 mkr i likvida medel vid utgången av år 2014, har ändå troligen under 2015 års första månader haft att arbeta med likviditetsfrågorna på grund av sin balanslikviditet 0,7.

BK Häcken, som dessutom har över 60 mkr i eget kapital och den högsta soliditeten med 74 %, förefaller ha utnyttjade resurser. Dock finns det säkert i klubben en långsiktig plan för såväl vilka risker man ser som behöver resurser att kunna parera, dels hur eventuella medel därutöver långsiktigt avses att disponeras.

Malmö FF har trots hela 148,3 mkr i likvida medel ändå bara 2,0 i balanslikviditet.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition

Jämför kostnaderna per klubb tidigare i denna rapport, varvid här avses totala kostnader inklusive spelarförvärv.

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
Malmö FF	1	1
IFK Göteborg	2	2
BK Häcken	3	5
AIK	4	3
IF Elfsborg	5	4
Djurgården	6	7
Helsingborgs IF	7	9
IFK Norrköping FK	8	12
Kalmar FF	9	11
Örebro	10	6
IF Brommapojkarna	11	16
Halmstads BK	12	10
Åtvidabergs FF	13	8
Mjällby AIF	14	15
Gefle IF FF	15	14
Falkenbergs FF	16	13

Tabell 18

Slutsatsen av ovanstående är att det för detta år bara råder ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition för Malmö FF och IFK Göteborg, de båda klubbarna i tabelltoppen.

För nio av klubbarna var skillnaden mellan ranking efter kostnader och tabellposition endast en eller två positioner, nämligen för AIK, Helsingborgs IF, IF Elfsborg, BK Häcken, Kalmar FF, Djurgården, Halmstads BK, Mjällby AIF och Gefle IF FF.

IFK Norrköping och IF Brommapojkarna lyckades inte att uppnå den tabellposition som man skulle kunna tänka sig utifrån nedlagda kostnader. För IF Brommapojkarna bör dock noteras att de har en mycket stor ungdomsverksamhet som ingår i dessa kostnader. Desto nöjdare är man säkert i Örebro och i Åtvidabergs FF som båda utmärker sig med en tabellposition som är väsentligt högre än kostnadsrankingens position, och därmed kan sägas vara högpresterande.

Noteras bör att BK Häckens kostnader för Gothia Cup uppgår till 48,0 mkr, om dessa exkluderas blir klubbens kostnadsranking 5, vilket gör BK Häcken till ytterligare en klubb med klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och tabellposition.

Om man skulle rangordna efter endast spelarkostnader och jämföra sambandet med tabellposition så kan konstateras att, även om smärre skillnader mot ovanstående finns, det inte leder till några andra slutsatser än ovan.

En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan dels vara det ideella arbetet från såväl ledare och andra funktionärer som kan vara betydande, dels det faktum att det faktiskt är ute på planen som spelet om poängerna avgörs, och där är det mycket som skall stämma för att vinna en match, där vissa lag kan komma in i goda och dåliga cirklar enstaka år. Pengarna är inte allt, och det är ju just det som gör fotbollen så intressant.

Bolagiseringstrender

Under de senaste årtiondet har utvecklingen gått mot en högre grad av bolagisering av delar av verksamheter, och i vissa fall hela verksamheten.

Syftet med bolagiseringarna kan vara olika. Det vanligast förekommande syftet torde vara att genom bolagisering i en eller annan form få ett riskkapital tillgängligt för att kunna utveckla verksamheten. Detta kan vanligen ske i form av riskkapitalbolag som fungerar som finansieringsbolag vid föreningarnas finansiering av spelarförvärv. Genom detta kan såväl kapital anskaffas för att stärka föreningen sportsligt som ekonomisk risk förknippad med spelarförvärv minskas i föreningen.

Andra bolagiseringsmodeller finns dock. IFK Göteborg äger ett marknadsbolag, IFK Göteborg Promotion AB, som bedriver merchandiseförsäljning knutet till föreningen, Helsingborgs IF äger ett marknadsbolag HIF Service AB som bedriver försäljning av reklam, souvenirer och andra marknadsaktiviteter kopplat till föreningen, och Malmö FF äger ett eventbolag MFF Event AB som bedriver försäljning av föreningens event i arenan.

Ett sätt att bolagisera är att elitfotbollsverksamheten i sin helhet läggs i bolagsform, i ett s.k. IdrottsAB. I denna rapport är det bara AIK Fotboll AB, Djurgårdens Elitfotboll och ÖSK Elitfotboll AB av allsvenska klubbar som år 2014 bedrev elitfotbollsverksamheten i bolagsform.

En sådan bolagisering borde också kunna leda till att nya intäkter kan skapas, genom t ex bättre tillvaratagande av klubbarnas varumärken kommersiellt, då detta bl.a. lättare kan hanteras skattemässigt i bolagsform.

Därutöver finns exempel på andra typer av bolag som är kopplade till de allsvenska föreningarna. Detta kan främst vara bolag som äger en arena, såsom IF Elfsborg som heläger Borås Arena AB, Kalmar FF som äger Kalmar Fastighets AB (via Kalmar Event AB) och IFK Norrköping FK som äger 58 % av IFK Norrköping Idrottspark AB samt Malmö FF som äger 75 % av Fotbollstadion i Malmö AB.

Även andra former av konstellationer mellan förening och bolag förekommer. Denna förteckning gör inte anspråk på att vara fullständig.

Det verkar nu vara ett naturligt inslag i många föreningar att man söker efter former för samverkan mellan ideell förening och bolag. Det är dock ingen garanti för sportslig framgång. Det är på planen matcherna avgörs.

Samverkan mellan ideell förening och bolag är betraktat utifrån ett längre tids-perspektiv en ganska ny företeelse inom den svenska fotbollsporten. Kanske har man inte ännu hittat den optimala formen för samverkan, utifrån dels kapitalbehov och möjligheter att kommersialisera klubbarnas varumärken för att öka intäkterna, och dels ta tillvara medlemmarnas engagemang för klubben.

Eventuella kommande förändrade förutsättningar inom skatteområdet för ideella föreningar kan komma att kunna driva på utvecklingen mot en högre grad av bolagisering av elitverksamheten, beroende av regler och dess tillämpningar avseende såväl när beskattning ska ske samt vilka avdragsmöjligheter som då kan finnas för den ideella föreningen.

Översiktlig internationell jämförelse år 2013

UEFA har sedan säsongen 2004/2005 ett licenssystem för att få delta i UEFA:s klubb tävlingar. Kriterierna i detta licenssystem omfattar, förutom finansiella kriterier, sportsliga kriterier (ungdomsverksamhet, medicinsk undersökningar av spelare m.m.), anläggningskriterier (matcharena och träningsförhållanden), personal & administrationskriterier (att vissa nyckelbefattningshavare finns och att dessa har viss angiven kompetens m m) samt juridiska kriterier. Licenskriterierna ställer omfattande kvalitetskrav på klubbarna, som om de uppfylls höjer kvalitén i deras verksamhet.

I samband med denna licensprövning samlar UEFA också in viss information från alla nationsförbund, bl.a. Svenska Fotbollförbundet, för att med detta som underlag få en överblick över ekonomin i Europas toppfotboll.

UEFA har på förfrågan bidragit med följande information avseende år 2013. Det är det kluster av nationsförbund som UEFA klassificerar som jämförbara utifrån den information för benchmarking som UEFA samlar in från de europeiska klubbarna. Genom detta kan man göra vissa jämförelser mellan Allsvenskan och andra Europeiska ligor som verkar under likartade förutsättningar.

Intäkter per klubb år 2013 inom de olika ligorna

Som intäkter definieras samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning och kapital.

Dessa ser för de förstadivisioner som har intäkter mest närliggande Allsvenskans intäkter ut enligt följande.

	Intäkter/klubb, MEuro		UEFA-Ranking	Invånare,	Antal lag	Antal matcher
	2013	2012	2014/2015	Miljoner	2013	för titel
Schweiz	21	20	11	8,3	10	36
Belgien	18	16	10	11,3	16	40
Österrike	15	15	16	8,6	10	36
Danmark	15	13	22	5,7	12	33
Norge	11	11	26	5,2	16	30
Skottland	13	10	23	5,3	12	38
Sverige	9	8	24	9,8	16	30

Tabell 19

Med antal matcher för titel i tabellen ovan belyses att de olika ligorna har olika system för hur mästare koras, vilket påverkar antal matcher utöver antal klubbar som spelar i första divisionen.

De allsvenska klubbarnas genomsnittliga intäkter är således väsentligt under klubbarna i jämförbara länder såsom Schweiz, Belgien, Österrike, Danmark, Norge och Skottland, vilka alla är länder som har ett antal invånare som är i närheten av Sveriges.

Spridningen av landets befolkning dock större i Sverige än många av dessa länder, vilket innebär att antal potentiella åskådare som bor inom en dryg timmes resväg från arenan och andra med naturlig lokal anknytning till respektive klubb blir färre i Sverige än dessa länder. Om man jämför med Norge (som också är ett land med förhållandevis liten befolkning mer kvadratkilometer) så är dock intäkterna i genomsnitt per klubb cirka 20 % högre än i Sverige.

De totala intäkterna behöver således fördubblas för att nå nivån i den belgiska toppdivisionen och öka med 67 % för att nå nivån i den österrikiska toppdivisionen, och därmed en UEFA-ranking kring 15.

Man bör också vid denna jämförelse notera att det i vissa ligor är ett fåtal storklubbar som står för en stor del av intäkterna. Det är dessa klubbar som sen deltar i UEFA:s klubb tävlingar och där skapar positionen på UEFA-rankingen. Även i andra ligor där de genomsnittliga intäkterna per klubb är lägre än de allsvenska klubbarnas genomsnittliga intäkter, kan detta förklara dessa länders högre UEFA-ranking.

Slutsatser av ovanstående kan vara att de svenska klubbarna presterar bättre än vad man kan förvänta sig utifrån de resurser de har att förfoga över, i alla fall om man jämför med Norge, men även Skottland och Danmark, samt att de svenska klubbarna sannolikt måste fördubbla sina intäkter för att nå en UEFA-ranking kring plats 15.

Intäkternas beståndsdelar år 2013 inom de olika ligorna

Som intäkter definieras samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning, och kapital.

Intäktsslagen definieras enligt följande.

Matchintäkter: Entréavgifter av olika slag, medlemsavgifter, övrigt vid matcher.

Sponsring & reklam: All form av försäljning reklamutrymmen och sponsring.

Sändningsrättigheter: All form av sändningsrättigheter TV, radio och övriga medier.

UEFA-ersättningar: Ersättningar för deltagande lag samt solidaritetsmedel för utveckling av ungdomsfotboll vid alla klubbar i förstadivisionerna.

Övrigt kommersiellt: Souvenirförsäljning, deltagaravgifter ej A-lagsmatcher, övrigt kommersiellt.

Övriga driftsintäkter: Bidrag, gåvor, icke fotbollsrelaterade intäkter, samt övrigt.

Intäkternas fördelning av olika intäktsslag var år 2013 enligt följande för de förstadivisioner som enligt UEFA är de med Allsvenskan mest jämförbara.

	<u>Matchintäkter</u>	<u>Sponsring & reklam</u>	<u>Sändnings-rättigheter</u>	<u>UEFA-ers</u>	<u>Övriga driftsintäkter</u>
Schweiz	35 %	34 %	5 %	9 %	17 %
Belgien	23 %	24 %	21 %	9 %	23 %
Österrike	15 %	67 %	8 %	2 %	8 %
Danmark	7 %	43 %	17 %	19 %	14 %
Norge	19 %	51 %	13 %	3 %	14 %
Skottland	34 %	31 %	12 %	18 %	5 %
Sverige	21 %	44 %	13 %	3 %	19 %

Tabell 19

Av ovanstående kan man dra slutsatsen att spridningen av intäkternas andelar mellan intäktsslag inte avviker dramatiskt mellan de allsvenska klubbarna och de övriga jämförbara ligornas klubbar.

UEFA noterar att de svenska klubbarnas intäkter från TV –rättigheter (m h t sammanvägt total intäktsvolym och dess andel) borde kunna vara högre m h t att Sveriges befolkning är större än t ex Danmarks, Norges och Skottlands.

Även avseende matchintäkter noterar UEFA att (m h t sammanvägt total intäktsvolym och dess andel) borde kunna vara högre, dels beroende på att de genomsnittliga publiksiffrorna är 2.000-4.000 åskådare lägre än i Belgien och Schweiz, dels beroende på att intäkten per åskådare är lägre.

De investeringar i moderna arenor som gjorts under senare år i Sverige borde kunna ge förutsättningar att öka såväl åskådarantal som intäkt per åskådare så att dessa intäkter kan bli en styrkefaktor för Allsvenskan.

De belgiska klubbarnas övriga driftsintäkter avser statliga bidrag/rabatter.

Viss felrapportering kan för övrigt inte helt uteslutas, men en hygglig översikt ges ändå över hur intäktsmixen ser ut i olika länders klubbar.

Belgien, vars klubbar har UEFA-rankingen 10, har en förhållandevis balanserad mix av intäkter.

Österrike, vars klubbar har UEFA-rankingen 16, skapar hela 67 % av intäkterna från sponsring och reklam. Det skulle förstås vara intressant att veta hur deras koncept för detta ser ut och hur de arbetar med dessa frågor.

Intäkternas spridning inom ligorna

Intäkternas spridning inom ligorna kan mätas genom att se hur många klubbar som finns inom olika intäktsintervall för respektive förstadivision, samt hur stor snittintäkten är för de fyra klubbarna med topplacering inom respektive förstadivision.

För de enligt UEFA jämförbara ligorna enligt föregående avsnitt, är intäkternas spridning respektive den genomsnittliga intäkten för de fyra toppklubbarna enligt följande.

	Antal klubbar 2013 i förstadivisionen med intäkter			
	>60 MEuro	40-60 MEuro	20-40 MEuro	0-20 MEuro
Belgien	1	3	1	11
Schweiz	1	0	2	7
Österrike	1	0	2	7
Danmark	1	0	1	10
Skottland	1	0	0	9
Norge	0	0	1	15
Sverige	0	0	1	15

Tabell 20

För Allsvenskan kan konstateras att endast en klubb fanns i intervallen över 20 MEuro, vilket är ett förhållande som det bara den norska förstadivisionen uppvisar.